

Broj:

Podgorica, 07.11.2022.godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.10 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 33/12, 13/18, 145/21) i člana 10 st. 1 i 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br.12/18), u postupku davanja mišljenja po zahtjevu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede a na osnovu prijedloga mišljenja vd direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 07.11.2022.godine donosi

MIŠLJENJE

Zahtjev

Ministarstvo poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: „Ministarstvo“) je Aktom br. 06-318/21-4153/22 od 27.09.2022. godine koji je zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) pod br. 05-430/22-749/1 od 04.10.2022. godine, tražilo davanje mišljenja na tekst Predloga Zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi (u daljem tekstu: “Predlog zakona“).

U predmetnom aktu Ministarstvo je istaklo da je Predlog zakona, već dobio pozitivno mišljenje Agencije (Akt br. 01-430/21-802/4 od 20.10.2021. godine). Naime, navedeni tekst Zakona utvrdila je 41., a nakon toga 42. Vlada Crne Gore, međutim nakon formiranja 43. Vlade Crne Gore, predmetni Predlog zakona vraćen je u ponovnu proceduru.

Uz zahtjev je dostavljen i Predlog zakona.

Predlog Zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi

Predlogom zakona je propisano da se istim uređuju strukturne mjere u ribarstvu i akvakulturi, uslovi i način sprovođenja strukturnih mjera, način dodjele državne pomoći i druga pitanja od značaja za ribarstvo i akvakulturu.

Odeljkom IV Predloga zakona propisana je Državna pomoć u ribarstvu i akvakulturi, tačnije članom 27 Predloga zakona - Dodjela državne pomoći, propisano je sljedeće:

Korisnicima sredstava podsticaja u ribarstvu i akvakulturi Ministarstvo može dodijeliti državnu pomoć. Državna pomoć dodjeljuje se iz Budžeta Crne Gore. Državna pomoć dodjeljuje se kao subvencija ili subvencionirana kamatna stope na kredite, fiskalne olakšice, garancije države ili lokalne samouprave, udio u vlasničkom kapitalu, podrška za izvoz, formiranje fondova za razvoj i povoljni zajmovi. Državna pomoć dodjeljuje se na osnovu javnog poziva u skladu sa članom 19 st. 1 i 2 ovog zakona.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, državna pomoć može se dodijeliti bez javnog poziva ako se utvrdi da je pomoć neophodna u posebnim slučajevima za sektor ribarstva i akvakulture. Pomoć iz stava 5 ovog člana Ministarstvo može dodijeliti na osnovu Programa dodjele državne pomoći koji je zasnovan na naučnim i stručnim mišljenjima. Program iz stava 6 ovog člana

donosi Vlada. Državna pomoć može se dodijeliti i iz budžeta lokalnih samouprava na osnovu programa dodjele državne pomoći sektoru ribarstva i akvakulture. Na program iz stava 8 ovog člana saglasnost daje Ministarstvo. Bliže uslove, kriterijume i način dodjele državne pomoći iz stava 2 ovog člana i budžeta lokalnih samouprava propisuje Vlada.

Članom 28 Predloga zakona - Državna pomoć male vrijednosti („de minimis“), propisano je sljedeće: Korisniku sredstava podsticaja može se dodijeliti državna pomoć male vrijednosti. Državna pomoć male vrijednosti je vrijednost pomoći koja ne narušava tržište. Državna pomoć male vrijednosti može se dodijeliti korisniku sredstava podsticaja u iznosu najviše do 30.000 EUR za tri godine. Ukupan iznos državne pomoći male vrijednosti dodijeljen svim proizvođačima u ribarstvu i akvakulturi za period od tri godine ne smije biti veći od 2,5% ukupne godišnje vrijednosti proizvodnje u ribarstvu i akvakulturi. Državna pomoć male vrijednosti ne može biti dodijeljena kao pomoć za:

- 1) promociju korišćenja domaćih proizvoda;
- 2) modernizaciju ili zamjenu glavnih ili pomoćnih motora na ribolovnim plovim objektima;
- 3) aktivnosti kojima se povećava ribolovni kapacitet ili kupovinu opreme kojom se povećava sposobnost ribolovnog plovnog objekta za pronalaženje ribe;
- 4) kupovina ribolovnog plovnog objekta;
- 5) gradnju novih ribolovnih plovnih objekata ili uvoz ribolovnih plovnih objekata;
- 6) privremenu ili trajnu obustavu ribolovnih aktivnosti;
- 7) istraživački ribolov;
- 8) prenos svojine privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu;
- 9) direktno poribljavanje, osim u slučaju očuvanja ribljih resursa ili u slučaju eksperimentalnog poribljavanja.

Evidenciju o dodijeljenoj državnoj pomoći iz st. 2 i 3 ovog člana vodi Ministarstvo. Način, dinamiku i bliže uslove za dodjelu državne pomoći iz st. 2 i 3 ovog člana propisuje Vlada.

Ocjena

Shodno članu 1 stav 1 Zakona o kontroli državne pomoći, (u daljem tekstu: „Zakon“) propisuju se uslovi i postupak dodjele i kontrole namjenskog korišćenja državne pomoći, radi zaštite konkurencije i ispunjavanja obaveza preuzetih potvrđenim međunarodnim ugovorima. Saglasno članu 2 stav 1 Zakona, isti se ne primjenjuje se na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva.

Imajući u vidu prednje navode Predlog zakona koji propisuju i „državnu pomoć male vrijednosti („de minimis““), shodno članu 28 Predloga zakona, Agencija je cijnila isti u skladu sa Uredbom Komisije (EU), br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2013, str. 1-8) (u daljem tekstu: „Uredba“), koja se u Crnoj Gori primjenjuje kao prilog 4a Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20 i 107/21). Shodno članu 1 stav 1 Uredbe, ista se primjenjuje na pomoći koje se dodjeljuju preduzetnicima u svim sektorima, osim na:

- a) pomoći koje se dodjeljuju preduzetnicima koji djeluju u sektorima ribarstva i akvakulture, kako je obuhvaćeno Uredbom (EZ) br. 104/2000;

- b) pomoći koje se dodjeljuju preduzetnicima koji djeluju u primarnoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda;
- c) pomoći koje se dodjeljuju preduzetnicima koji djeluju u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:
 - i. gdje je iznos pomoći fiksno utvrđen na osnovu cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno stavljenih na tržište od strane preduzetnika u pitanju;
 - ii. gdje su pomoći uslovljene njihovim djelimičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače;
- d) pomoći za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno pomoći koje su direktno povezane s izvezenim količinama, s uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili s drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;
- e) pomoći koje su uslovljene upotrebom domaćih proizvoda umjesto uvezenih.

Shodno članu 1 stav 2 Uredbe, ako preduzetnik djeluje u sektorima navedenima u članu 1 stav 1 tačkama a), b) ili c) i djeluje u jednom ili više sektora ili ima druge djelatnosti koje su obuhvaćene područjem primjene ove uredbe, Uredba se primjenjuje na pomoći dodijeljene u vezi s tim drugim sektorima ili djelatnostima, uz uslov da predmetna država članica osigura, na primjeren način, na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da djelatnosti u sektorima koji su isključeni iz područja primjene Uredbe ne ostvaruju korist od pomoći male vrijednosti dodijeljene na osnovu Uredbe.

U navedenoj uredbi, definisano je sljedeće: „S obzirom na posebna pravila koja se primjenjuju u sektorima primarne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, ribarstva i akvakulture, kao i na rizik da bi iznosi pomoći koji su ispod gornje granice utvrđene Uredbom, svejedno mogli ispunjavati kriterijume iz člana 107. stav 1. Ugovora, navedena uredba se ne bi trebala primjenjivati na te sektore. Dalje, s obzirom na sličnosti između prerade poljoprivrednih proizvoda i nepoljoprivrednih proizvoda i njihovog stavljanja u promet, ovu Uredbu treba primjenjivati na preradu i stavljanje u promet poljoprivrednih proizvoda ukoliko su zadovoljeni određeni uslovi. U tom smislu, ni djelatnosti na poljoprivrednom dobru koje su potrebne za pripremanje proizvoda za prvu prodaju, kao što su žetva, spremanje ili vršidba žita, ili pakovanje jaja, kao ni prva prodaja daljim prodavcima ili prerađivačima, ne bi se smjele smatrati preradom ili stavljanjem na tržište. Sud Evropske unije utvrdio je da, nakon što Unija pravno uredi uspostavljanje zajedničke organizacije tržišta u određenom sektoru poljoprivrede, države članice imaju obvezu da ne sprovede nikakve mjere kojima bi se mogla narušiti takva organizacija ili stvoriti izuzeci od nje. Iz tog razloga ova Uredba se ne bi trebala primjenjivati na pomoći čiji je iznos utvrđen na osnovu cijene ili količine kupljenih proizvoda ili proizvoda stavljenih na tržište. Ona se ne bi smjela primjenjivati ni na pomoći koje su povezane s obavezom podjele pomoći s primarnim proizvođačima“, precizirano je u De minimis uredbi.

Zaključak

Imajući u vidu prednje navedene odredbe Predloga zakona, koje se odnose na državnu pomoć, a budući da je tekst predmetnog Predloga zakona ostao nepromljenjen, te da se zakonodavni okvir u oblasti državne pomoći nije mijenjao, Agencija je mišljenja da se Predlog zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi ne odnosi na pitanja državne pomoći, odnosno nije predmet ocjene Agencije, jer se Zakon ne primjenjuje na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva.

Dakle, imajući u vidu da se shodno članu 28 Predloga zakona predviđa „državna pomoć male vrijednosti („de minimis“)\”, Agencija ističe da sektori u kojima se de minimis pomoć ne može dodijeliti su usluge povezane sa izvoznom djelatnošću i sektor primarne poljoprivrede i ribarstva.

Agencija je Aktom br. 01-430/21-802/4 od 20.10.2021. godine donijela mišljenje da Predlog Zakona o strukturnim mjerama i državnoj pomoći u ribarstvu i akvakulturi nije predmet ocjene Agencije u smislu Zakona, jer se Zakon ne primjenjuje na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva.

Takođe, Uredba Komisije (UE) br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2013, str.1-8) („Sl. list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20,130/20 i 107/21) ne primjenjuje se na primarnu poljoprivrednu proizvodnju i ribarstvo, s obzirom na posebna pravila koja se primjenjuju u sektorima primarne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, ribarstva i akvakulture.

U konačnom, Agencija Vas upućuje na pravila za podršku u sektoru poljoprivrede i ribarstva: https://ec.europa.eu/competition-policy/sectors/agriculture_en.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK SAVJETA
Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede, Rimski trg 46
- u spise predmeta,
- arhivi